

Comentariul poeziei La steaua scrisa de Mihai Eminescu - prima parte

Poezie de maturitate, publicata la 1 decembrie 1886 in "Convorbiri literare", meditatie cea mai cunoscuta din lirica eminesciana e un text de o simplitate a discursului exemplara. Ea cunoaste noua manuscrite si alte cinci texte colaterale. Versiunea B a Luceafarului, cu care se suprapune nu numai ca metrica, se afla in acelasi caiet cu ultima versiune a acestei poezii. Compunerea pare sa dateze din 1882 - 1883.

Lipsita aproape in totalitate de figuri de stil, poezia transmite un mesaj transparent, fara a recurge la procedee multiple compozitionale, cu exceptia analogiei metaforice.

Ideea centrala e purtata pe doua coordonate: spatiul imens, al cosmosului reglat de legi imperturbabile, si spatiul sufletesc al iubirii.

Ideea poate fi, cum socotea Ibraileanu, de sursa germana. Ramane mai putin semnificativ, inasa, aspectul originalitatii la nivelul inspiratiei, fata de distilarea artistica a motivului.

Primele trei strofe seamana, mai degraba, a poem gnostic, asa cum observa Ioana Em. Petrescu: o tema amplificata de o ipoteza, "iluzia unei existente intoarse in nefiinta".

La nivel logic, micul poem dispune ideile distinct pe cele doua dimensiuni, alege un motiv romantic, steaua, arunca in nedeterminare distantele astrale si proiecteaza apoi imaginea in spatiul iubirii, al dorului care persista.

Nivelului analogic sau alegoric, care se constituie ca prima treapta de simbolizare, ii corespund semnificatii de prim nivel al generalizarii. Dar acesta se poate suprapune lecturii anagogice (metaforico-simbolice) si celei tropologice (a ideii generale), intrucat simbolurile sunt imediat asociate unor sensuri.

In esenta, ideea centrala a poeziei este una destul de limpede: relativitatea - mai cu seama a realitatilor supuse perceptiilor noastre.

Calinescu (Opera lui Mihai Eminescu) vorbeste despre "fiorul imensitatii uranice" in acest poem in care "raceala formularii exacte a legii astronomice inculca inexorabilitatea ei".